

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut sociologických studií
Katedra veřejné a sociální politiky

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek oponenta práce

Autor práce: Katsura Kitaba

Název práce: Systém řízení kvality pedagogické práce v Japonsku jako inspirace pro ČR

Autor posudku: Mgr. Jan Kohoutek, PhD.

Předkládaná diplomová práce je zaměřena na téma řízení procesů ovlivňujících pedagogickou práci učitelů základních a středních škol v Japonsku vč. možných příkladů dobré praxe jako užitečné inspirace pro vzdělávací systém v České republice. Jedná se o téma, jež je v současném výzkumu školských politik relevantní a aktuální, a to též díky komparativnímu charakteru práce. Přesněji se práce zaměřuje na analýzu designu a fungování: řízení a evaluace školského systému a škol v Japonsku (školské rady, hodnotící komise, sebehodnocení), školního výzkumu výuky (Japonsko), systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (Japonsko, ČR) a kariérního systému (Japonsko, ČR – návrh).

Cíl práce je vhodně formulován, chybí však relevantní výzkumná otázka(ky). Metodologie práce je založena na analýze sekundárních dat (zejména ale nejen materiálů a analýz OECD a japonského vzdělávacího systému v relaci k výše uvedeným tematikám). Autorka uvádí i využití primárních dat z expertních rozhovorů s japonskými učiteli a dalšími aktéry vč. japonských supervizorů a členů místních samospráv (viz. str. 12). Nicméně v odkazovaných sekcích práce není jasné, jaké informace pochází od dotazovaných a jaké z analýzy sekundárních dat (příslušných dokumentů). Dále je uvedeno využití participativního pozorování při terénní inspekci České školní inspekce (ČŠI). Jako teoretické východisko, zejména pro analýzu japonské situace, je relevantně využito teorie distribuovaného řízení.

Zřetelným kladem práce je její empirická část. Výsledná empirická zjištění o designu a realizaci nástrojů, procesů a opatření uplatňovaných v japonském školství – zejména těch týkajících se evaluace, kariérního řádu a školského výzkumu v rámci výukového procesu – mají dostatečnou přidanou hodnotu a jsou velmi zajímavá a inspirativní nejen pro odborníky zabývající se vzdělávací politikou v ČR. Skutečnost, že díky nevyzpytatelné dynamice vývoje české vzdělávací politiky v oblasti kariérního řádu učitelů v ČR v posledním cca čtvrtletí je část práce týkající se této tematiky již (pravděpodobně) ne zcela aktuální, není chybou autorky práce. Dalším kladem práce je pak jasnost prezentace i argumentace, umocněná pečlivým zpracováním s výborným využitím schémat a tabulek pro vyšší názornost. Práce též vhodně využívá dostatečného množství odborné literatury.

Určité limitace práce se vyskytují ve třech oblastech. Zaprvé, chybí operacionalizace cíle formou výzkumných otázek a jejich zodpovězení. Zadruhé, deklarovaný cíl práce spočívající v identifikaci těch postupů (příkladů dobré praxe) využívaných v japonském školství, jež by mohly být efektivně využity v českém školství není zřetelně naplněn, neb explicitní identifikace těchto postupů není provedena ani příliš diskutována (s výjimkou posledního odstavce práce). S tím souvisí i nejasná návaznost jinak relevantních doporučení pro českou vzdělávací politiku na empirická zjištění z japonské situace; v tomto ohledu se doporučení spíše zdají být odvozena z analýz OECD (vč. výsledků šetření TALIS). V souvislosti s možnou aplikací pravděpodobně

**UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD**

**Institut sociologických studií
Katedra veřejné a sociální politiky**

kontextově modifikovaných japonských příkladů dobré praxe by bylo obecně vhodné diskutovat omezení a rizika jejich přenosu do kontextu vzdělávací politiky v ČR (formalizace, institucionální inercie, časté změny (politických) priorit, složení a pravomoci školských rad, skepse až deziluze řadových učitelů). V neposlední řadě by bylo vhodné též prezentovat a diskutovat (limitace) uplatnění teorie distribuovaného řízení explicitně v českém kontextu. Totéž platí o možných rozdílech v platovém a statusovém pojetí role učitele v ČR a Japonsku, a to s ohledem na náročnost (finanční, materiální, kapacity lidských zdrojů) některých běžně využívaných atributů japonské školní politiky, jimiž se práce věnuje (zejm. evaluace, školní výzkum).

Jak již bylo naznačeno, z formálního hlediska je práce prosta překlepů, přičemž jednotlivé (pod)sekce, tabulky a grafy jsou přehledně číslovány. Ocenit je dále třeba autorovu formulační pečlivost navzdory tomu, že není rodilou mluvčí v českém jazyce.

**Z výše uvedených důvodů doporučuji práci přijmout k obhajobě
a hodnotit ji známkou „velmi dobře“.**

Datum: 10.6. 2016

Podpis: .....